

TÄNA LEHES

Volikogus

Puhja valla 2004. aasta eelarve

Sünnipäevanädal Puhja lasteaias

Kontrolli oma isikut tõendava dokumendi kehtivust!

Teadmiseks

Projekti Tuulik tegevus Puhja Gümnaasiumis

Etluskonkurss Puhja Gümnaasiumis

Saaljalgpalli võistlused on täies hoos

Emajõe mängud

Me toetame üksteist

"Sinilind" Saaremaad vallutamas

Külas käisid Helga ja Enn Nõu

Hei, hei, kallid valla rahvas!

Ettevõtlustoetused Tartu Ärinõuandla kaudu

Täname!

Koolituspäevad Kongutas

Ulila koolinoortele!

Kirikuelu teated

Seltsimaja annab teada

Teated, õnnitlused, mälestame

Aasta Inimene 2003

Puhja Vallavalitsus otsustas määrata Puhja valla "Aasta Inimene 2003" aunimetuse kolmele esitatud kandidaadile. Autasustamine toimus Puhja Seltsimajas Eesti Vabariigi 86-ndale aastapäevale pühendatud piduliku ürituse eel.

Aasta Inimesteks valiti:

SIIRI METSIK
Sünd 03.08.1936

Töötanud 24 aastat Puhja lasteaias "Pääsusilm" juhatajana ja 40 aastat Puhja Gümnaasiumis õpetajana, kus jätkab edukat õpetajatööd ka

täna sel päeval.

Siiri on juhtinud kindlakäeliselt ja tulemusrikkalt lasteaeda selle loomisest alates. Tema eestvedamisel on saanud Puhja lasteaed tunnustatud haridusasutuseks kogu maakonnas. Lasteaiast on ta kooliteele saatnud nende pikkade aastate jooksul ligemale 500 "pääsupoega". Märkimist väärib tema looduse armastus ja hea kunstimeel. Lasteaia õue-ala esteetiline ja kunstipärane kujundamine on üks tema tööviili, mille eest on ta pälvinud Vabariigi Presidendi autasu heakorra konkursil.

Siirile on õpetaja- ja koolitöö olnud alati südamelähedane. Õpetajana on ta nõudlik ja kohustundlik nii enda kui teiste vastu. Muljetavaldav on tema väsimatu töötahe ja kõnekas huumorimeel.

Leidnud tunnustamist Aasta Inimesena elutöö eest.

LEHTE VIHAND
Sünd 11.01.1943

Asus tööle 1966. aastal oma eesimesele töökohtale Puhja koolis noore diplomeeritud õpetajana peale Tallinna Ped.Instituudi lõpetamist ning töötab samas kuni käesoleva ajani.

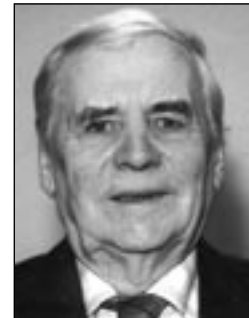
Lehte on koolis tunnustatud matemaatikaõpetaja ning tema käe alt läbikäinud õpilased on saanud

sellel alal kindlad teadmised ja oskused edasiõppimiseks kõrgkoolides. Tema juhendamisel olnud õpilased on edukalt esinenud matemaatikaolümpiaadidel ja -võistlustel. Oma abi ja nõuandeid on ta alati meelsasti nõus jagama noortele elluastujatele. Ja mitte ainult õpilastele! Tema abi ja nõuandeid on vajanud ja saanud ka noored kolleegid.

Ta on koolis omandanud aastatega range õpetaja maine, mis ongi omane matemaatikule ja ilma milleta ei jõua soovitud tulemusteni. Talle on omistatud Puhja koolis esimesena õpetaja-metoodiku ametijärk. Ta osaleb aktiivselt ka metoodikanõukogu töös.

Kogu noorepõlve töö- ja eraeluaastad on möödunud Lehtel Puhja vallas. 2003.aasta jaanuaris tähistas ta oma 60-ndat juubelisünnipäeva.

Leidnud tunnustamist Aasta Inimesena elutöö eest.

PRIIDO KORBERG
Sünd 14.11.1923

Priido on huvitava elusaatusega inimene. Pikki aastaid on ta pidanud elama kaugel oma esivanemate sünnimaast. Saatuse tahtel ja südame kutsumusel naasis ta Eestisse elama 1975.aastal.

Juba varasest noorusest, 12-aastase poisina, on Priido huvitunud rahvapillidest, nende remontimisest ja valmistamisest. Ta on praeguseks valmistanud ise üle 40 pilli, millel mängivad paljud rahvamuusikud üle Eestimaa. Ta on ka hea pillimees, igati hinnatud ja kõikjal oodatud, nii kohalikel pidudel kui ka suurematel rahvakultuuriüritustel. Üks viimaseid esinemisi oli Presidendiproua vastuvõtul Puhjas. Kiidusõnu pillimehele on jagatud kõikjal.

Inimesena on Priido väga rahulik, tasakaalukas ja igati abivalmis. Oma kogemusi on ta jaganud noorele põlvkonnale, kultuurikolledži tudengitele.

2003.aastal tähistas Priido oma 80-ndat juubelisünnipäeva. Sellel puhul väärtustati tema elutööd ka Kultuurkapitali stipendiumiga. Priido on andnud oma panuse Eesti rahvakultuuri edendamisse.

Leidnud tunnustamist Aasta Inimesena elutöö eest.

Volikogus

Viive Paltseri, vallasekretär

Puhja valla 2004 aasta eelarve vastu võetud

Volikogu veebruarikuu tööplaanis oli planeeritud valla 2004.aasta eelarve projekti teine lugemine korraldada 11.veebruari. Sellel ajal ka istung toimus. Ettekandja pearaamatupidaja Hille Luts märkis, et valla 2004.aasta eelarve projekti kohta, mis oli pandud avalikuks tutvumiseks välja valla kodulehel ja valla kantseleis, ei laekunud ühtegi parandus- ega muudatusettepanekut. Ettepanekuid esitamise tähtjaks eelarve projektile ei tulnud ka volikogu liikmetelt ja alatistelt komisjonidelt. Seetõttu ei pidanud vallavalitsus

vajalikuks muuta eelarve projekti ühegi tulu- ega kululiigi osas võrreldes eelarve projekti esimese lugemisega. Majanduskomisjoni esimees Margus Sepp avaldas komisjoni seisukoha, et valla 2004.aasta eelarve on sobilik vastuvõtmiseks. Seejärel volikogu kinnitaski valla 2004.aasta eelarve esitatud kujul (vaata lisa).

Valla üldplaneeringu arutelud on alanud

Peale eelarve vastuvõtmist andis vallavanem Vahur Jaakma informatsiooni tätsamatest organisatsioonilistest küsimustest, millest pakilisemateks pidas ta valla üldplaneeringu koostamist ja valla lühiajalise tegevuskava täiendamist. Tema ettepanekul otsustati kokku kutsuda volikogu ja vallavalitsuse ühine töökoosolek 25.veebruari. Töökoosolekuid juhendab maakonna planeeringute peaspetsialist Peep Männiksaar.

Puhja valla 2004. aasta eelarve

PUHJA VALLA 2004.AASTA TULUD

Tulu nimetus	2004.a. eelarve
TULUD	19 600 000
MAKSUD	7 661 000
Füüsilise isiku tulumaks	7 191 000
Maamaks	470 000
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	1 099 740
Riigilõivud	10 540
Kaupade ja teenuste müük:	1 089 200
<i>Haridusasutuse maj.tegevusest</i>	<i>1 034 200</i>
Lasteaedades toiduraha	170 000
Lasteaia õppemaks	43 200
Koolides toiduraha	271 000
Muusikaklassitasu	50 000
Toetused teistelt KOV-ilt	500 000
<i>Kultuuri- ja kunstiasutuste maj.tegevusest</i>	<i>7 000</i>
<i>Elamu- ja kommunaalasutuste maj.tegevusest</i>	<i>40 000</i>
<i>Tasu äritegevusega tegelemise õiguse loa eest</i>	<i>5 000</i>
<i>Muu kaupade ja teenuste müük</i>	<i>3 000</i>
MUUD TULUD	988 560
Rajatiste ja hoonete müük	10 000
Intressi- ja viivisetulud hoiustelt	2 205
Laekumine vee-erikasutusest	164 100
Eelmise eelarveaasta kulude katteks suunatud jääk	812 255
TOETUSED	9 850 700
Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	9 702 700
<i>Toetused riigilt ja riigiasutustelt</i>	<i>9 702 700</i>
Toetusfond § 5 kokku	9 454 000
s.h. Toetusfond § 5 lõige 1	3 663 000
s.h.eraldised hariduskuludeks	4 963 000
s.h.haridus- ja kultuuritöötajate palkade ühtlustam.	195 000
s.h. eraldised toimetulekutoetusteks	633 000
eraldised koolilõunaks	229 000
Rahandusministeerium	19 700
Sihotstarbelised toetused põhivara soetamiseks	148 000
<i>Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeerium (teede remont)</i>	<i>148 000</i>
KOKKU EELARVE TULUD	19 600 000

PUHJA VALLA 2004.AASTA KULUD

imetus	eelarve 2004
KULUD TEGEVUSALADE JÄRGI	19 414 586
Üldised valitsussektori teenused	2 184 403
Volikogu	109 090
Vallavalitsus	1 045 675
Reservfond	239 958
Keskne raamatupidamine	521 504
Muud üldised teenused	200 163
Valimised	
OV liikmemaks ja ühistegevus	58 850
Valitsussektori võla teenindamine	9 163
Avalik kord ja julgeolek	33 700
Politsei	13 200
Pääteteenistus	8 000
Muud avaliku korra ja julgeoleku kulud	12 500
Majandus	1 211 847
Maakorraldus	217 210
Elektrienergia	5 200
Vallateede- ja tänavate korrashoid	263 200
Transport	149 343
Territoriaalne planeerimine	140 000
Muud majanduse kulud	190 000
Majandusalaste tegevuste haldamine	246 894
Keskonnakaitse	159 209
Jäätmekäitlus (prügivedu)	119 209
Ohtlike jäätmete kogumispunkt	7 209
Prügivedu	112 000
Heitveekäitlus	10 000
Bioloog.mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastus	30 000
Puhja jaanikuplats	5 000
Puhja tiigid	15 000
Kiigemägi	10 000
Elamu- ja kommunaalmajandus	360 706
Veevarustus	19 000
Tänavavalgustus	180 000
Kalmistud	89 730
Hulkuvate loomade püüdmise kulud	2 000
Saunad	48 976
Muud elamu- ja kommunaalmajanduse kulud	21 000
Tervishoid	137 000
Ambulatoorsed teenused	100 000
OÜ Puhja Perearst	50 000
OÜ Ulila Perearst	50 000
Haiglateenused	20 000

Avalikud tervishoiuteenused	16 000
Muud tervishoiukulud	1 000
Vabaaeg, kultuur ja religioon	1 580 755
Vabaja- ja spordiüritused	64 000
Raamatukogud	367 520
Puhja raamatukogu	130 062
Ulila raamatukogu	146 550
Uula raamatukogu	90 908
Puhja seltsimaja	579 900
Uula Huvikeskus	375 305
Kultuuriüritused	83 000
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	111 030
Haridus	12 068 091
Lasteaiad	2 814 942
Puhja lasteaed	2 679 942
Puhja lasteaed põhieelarve	2 258 942
Puhja lasteaia kapitalikulud	421 000
Lasteaia kohamaks linnale	135 000
Põhikoolid ja gümnaasiumid	8 884 149
Puhja Gümnaasium	8 625 149
PG riiklik finantseerimine	4 877 000
PG põhieelarve	3 380 999
PG 21.saj.kool õppevahendid	127 150
PG kapitalikulud	240 000
Koolituskulud teistele valdadele ja linnadele	259 000
Õpilasveo eriliinid	300 000
Hariduse abiteenused	69 000
Sotsiaalne kaitse	1 678 875
Sotsiaalhoolekande teenused puuetega inimestele	38 500
Eakate sots.hoolekande asutused	471 615
Üldhooldekodu	209 000
Ulila keskus	262 615
Sotsiaalhoolekande teenused eakatele	50 200
Sotsiaalhoolekande teenused peredele ja lastele	260 000
Ühekordsed sotsiaaltoetused	120 000
Koolitoetus	140 000
Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	4 000
Toimetulekutoetus	633 000
Sotsiaalse kaitse laste tegevuste haldamine	221 560
KOKKU KULUD	19 414 586
FINANTSEERIMISTEHINGUD	185 414
Kohustuste vähenemine	185 414
Kapitalirendi maksed (põhilaen)	185 414
KÕIK KOKKU	19 600 000

Sünnipäevanädal Puhja lasteaias

Karita Kirbits, Puhja lasteaija Pääsusilm juhataja
Urve Hämaläinen, Puhja lasteaija Pääsusilm õpetaja

5. märtsil 2004 sai Puhja lasteaiad Pääsusilm 25 aasta-seks. Märtsi esimesel nädalal toimus palju toredaid üritusi nii endistele kui praegustele lasteaialastele ja –töötajatele.

Näitused

Sünnipäeva nädalal olid üleval lastetööde näitus ja fotonäitus Pääsusilma ajaloost läbi 25 aasta. Täname kõiki vilistlasi ja nende peresid, kes tõid meile pilte ka oma kodustest fotoarhiividest! Aitäh õpetajatele, kelle juhendamisel said kirja vilistlaste meenutused!

Heategevuslik loterii

Hoolekogu eestvõtmisel toimus teisipäeval lasteaias saalis suur loterii, mille peavõiduks oli lapsevanem Svetlana Varese küpsetatud tort. Võita võis veel palju toredaid auhindu pastapliiatsitest kuni T-särkideni ja ujumismadratsiteni. Täname kõiki lapsevanemaid ja teisi toetajaid, eriline tänu Irma Rattasepale ja Risto Massurile! Loterii tulud lähevad lasteaias õue-alale mänguvahendi ostmiseks.

Sünnipäevapidu tordi ja tantsuga

Neljapäeva hommikupoolikul pidasid suurt sünnipäevapidu praegused pääsusilmelased. Kõikide rühmade lapsed esinesid laulude-tantsudega ning soovisid oma lasteaias palju õnne. Esines lasteaiatöötajate ansambel ja selle järel saabusid üllatuskülalistena kaks “uut last”, kes tõid kaasa sünnipäevatoridid põlevate küünlavulkaanidega. Peale tordi söömist ja limonaadi joomist algas suur sünnipäevadisko.

Sünnipäevatoriti lõikavad Ingrid Tamm ja Reet Malahhov

Vilistlaste õhtu

Terve nädala jooksul käisid lasteaias vilistlased rühmades külas ja meenutasid oma lasteaias-aega ning mängisid lastega. Neljapäeva õhtupoolikul kogunesid kõik suurele vilistlaste kontserdile, mida juhtisid õed Riin, Rutt ja Liis Saadjärv. Esimesena esines meie vilistlane aastast 1984 Riin Massur koos oma kahekuise pojaga. Kirevas eeskavas nägime ja kuulsime nii laulu, tantsu, klaverimängu kui ka

vahvaid playback'i esitusi. Hea meel oli üle anda tänukiri endisele kolleegile, praegusele kooli muusikaõpetajale Anne Soosaarele, kelle loodud Pääsusilma laul on nüüd salvestatud ka CD-plaadile. Pärast üllatustordi söömist said kõik minna rühmadesse ja kohtuda oma endiste kasvatajate-õpetajate ning mängukaaslastega. Eriline heameel oli meie maja töötajatel kohtuda lastega, kes on lasteaias lõpetanud üle 20 aasta tagasi. Lõbus lasteaiamelu kestis hiliste õhtutundideni.

Kontsert-aktus

Reede pärastlõunal kutsusime külla endised kolleegid, vallavalitsuse ja volikogu esindajad, koostööpartnerid koduvallast ning teised Pääsusilma sõbrad. Pidulik aktus algas 25 sünnipäevaküünla süütamisega. Esimese küünla pani põlema lasteaias rajaja ja kauaaegne juhataja Siiri Metsik, tänu kelle mõttele ja tööle on kujunenud Puhja lasteaias tänane nägu. Laste kontserdil kõlasid laulud-luuletused Eestimaast, kodust ja lasteaiast. Vallavanem Vahur Jaakma ja volikogu esimees Heiki Rokka andsid tänukirjad lasteaias staažikatele töötajatele ja sünnipäevakingituse kogu Pääsusilma perele. Hoolekogu esinaine Airi Mahla andis üle lastevanemate kingituse lasteaias – kogutud raha õuemänguvahendi ostmiseks.

Õhtu jätkus meeleoluka peoga Puhja Gümnaasiumi sööklas.

Laulavad Carol Kivaste, Edith Sinilill, Ruth Rehme ja Lili Salu

“Poisid ritta...”

Aitäh aitajatele!

Täname kõiki lahkeid toetajaid ja aitajaid, tänu kellele said teoks toredad juubeliüritused ja valmisid lasteaias logoga tänukirjad, kruusid, pastapliiatsid ning CD-plaadid. Toetajad: Puhja Vallavalitsus, Puhja Gümnaasium, AS Sangla Turvas, OÜ Lutsuland, OÜ Heko Põld, Elva TÜ, Rõngu Mahl, Reio Reial, Talis Toompere, Villu Melk, Katre ja Juhan Pruusapuu, Milvi Seppa, Tartumaa Trükikoda, Kalju Tisler, Ain Lepik, Endel Koppel, Hanna Härma, Janika Luik, Airi Muru, Aare Varusk, Paul Kangro, Riin Massur.

Eriline tänu lastevanematele ja kõigile Pääsusilma toetajatele!

Vilistlased meenutavad

Liina Kerme (1999): "Kõige rohkem jäi mul see meelde, kui kasvatajatel olid koosolekud, siis me alati jooksimas ringi ja sõime hambapastat. Aga kui kasvatajad rühma tagasi tulid, läksime me ruttu voodisse tagasi ja teesklesime, et magame."

Kristo Hark (1994): "Lasteaias oldud aja jooksul abiellusin kaks korda. Korra sain põsemusi ka."

Paul Sepp (1995): "Hästi on mulle meelde jäänud see, et paljudele ei meeldinud peale lõunasööki magada, aga alles kooli minnes taipasime, kui hea see siiski oli."

Leili Sinilill (1995): "Meelde jäi näidend, kui Egon oli jõuluvana ja jooksis kotiga mööda lava ringi ja libises, aga jätkas jooksmist ja kõik naersid, see oli nii naljakas."

Kerli Deede 2001): "Minu ema ja kooli kokatädid ei tee nii head kartuliputru kui tehti lasteaias!"

Margit Laars (2003): "Meelde on jäänud vastlapäev. Siis käisime hobusega sõitmas. See oli isane hobune. Ta sõitis väga kiiresti ja tõmbas meid peaaegu vankris pikali."

Merilin Lettens (2001): "Need lapsed, kes tahavad praegu lasteaiast kooli minna, siis arvate valesti, sest minul oli sama lugu. Ma tahtsin kooli minna nii väga, aga nüüd, kui ma koolis olen, saan aru, et siin on palju raskem kui te arvate. Lasteaias oli ikka poole lõbusam ja lähedam."

Siim Luts (1994): "Puhja lasteaed oli alati puhas ja korralik. Toit oli maitsev ja laud oli puhas. Üritused olid hästi plaanitud. Soovitan minna Puhja lasteaeda kõigil Puhja lastel."

Kontrolli oma isikut tõendava dokumendi kehtivust!

Viive Paltseri, vallasekretär

Vallavalitsuse andmetel on paljudel valla kodanikel passide kehtivuse aeg peagi lõppemas või juba lõppenud. Palume Teil kõikidel oma isikut tõendavate dokumentide kehtivuse aeg üle kontrollida. Eriti kasulik on seda teada nendel, kes soovivad reisida. Viisat ei vormistata enam kui passi kehtivuse lõppemiseni on 4-5 kuud.

Et Teil oleks lihtsam oma dokumente korda saada, selleks pakub vallavalitsus võimalust dokumentide fotode tegemiseks Puhja vallas. Pildid võib ju mõned kuud varem valmis teha! Samas võite paluda ka registripidaja või vallasekretäri abi dokumentide taotluste vormistamisel.

NB! FOTOGRAAF ON PUHJA VALLAMAJAS 24. MÄRTSIL 2004.A. KELL 14.00 - 15.30.

FOTODE TEGEMINE MAKSAB 40.- KROONI. FOTOD SAAB KÄTTE HILJEMALT 3 PÄEVA PÄRAST VALLA KANTSELEIST.

Kohale saamiseks on korraldatud transport valla bussiga:

Buss väljub Ulilast 13.30 ja Räämsist 13.45. Juhul, kui soovitakse transporti teistest küladest, palume eelnevalt teavitada valda allmärgitud telefonidel. Info telefonidel 7300 645 ja 7300 641.

Teadmiseks

Eda Vihand, maanõunik

Puhja Vallavalitsuse korraldusega nr 43, 16.veebuarist 2004.a. kinnitati Puhja valla haldusterritooriumil paiknevate maksustamisele kuuluvatele maatükkidele arvutatud maksustamishinnad.

Maa maksustamishinna määramise akt on eelhaldusakt Maksu- ja Tolliameti poolt Teile väljastatavale maamaksuteatisele.

Maa maksustamishinna aktis on välja toodud maksustamisele kuuluva maa üldpindala ja selle kõlvikuline (põld, looduslik rohumaa, õuemaa jne) koosseis ja vastavad maksustamishinnad. Maamaksusoodustused aktis ei kajastu.

Alates 2004.aasta 01.märtsist väljastatakse maa maksustamishinna aktid Puhja valla registris olevatele maamaksukohustuslastele allkirja vastu. Väljaspool Puhja valda olevatele maamaksukohustuslastele saadetakse aktid tähtitud postiga.

Akte saab kätte vallast tööpäevadel kella 8.00-st kuni 16.00-ni (lõuna 12.00 - 13.00) registripidaja Juuli Sootla käest.

Samas toimub ka registriandmete ja majapidamiskaartide täpsustamine.

Info telefonidel: 730 0645 ja 730 0642.

Üleskutse ettevõtjatele

Jaan Linnas, majandusnõunik

Puhja Vallavalitsus soovib infot Puhja valla territooriumil tegutsevate ettevõtete ja FIE-de kohta. Infot kasutame Puhja valla internetikodulehekülje uuendamisel ning valla uue infovoldiku koostamisel. Palume kõigil aktiivsetelt tegutsevatel ettevõtjatel saata oma ettevõtte kohta järgmised andmed: nimi, tegevusalad, kontaktisikud ja kontaktandmed (telefon, fax, aadress, e-post, kodulehekülg) aadressile jaan@puhja.ee või saata postiga Puhja Vallavalitsusele aadressil Reku tee 3, Puhja 61301, Tartumaa.

Britid toetavad valla keskkonnaprojekti veerand miljoni krooniga

Vahur Jaakma, vallavanem
Jaan Linna, majandusnõunik

Suurbritannia Ühendatud Kuningriigi Keskkonna ja Põllumajandusamet (Defra) toetab Euroopa Liiduga liituvate riikide organisatsioone ja omavalitsusi keskkonnaprojektide rahastamisel. 2004. aastal rahastatakse Euroopas kokku 18 projekti. Eestis toetatakse kaht projekti, millest üks on Puhja vallast.

Vallavalitsuse poolt esitatud projekt "Keskkonnasäästlik elukorraldus toob kaasa elukvaliteedi tõusu", maksab kokku 285 tuhat krooni, millest 35 tuhat krooni on valla eelarvest panustatav omaosalus. Keskkonnaprojekti eesmärgiks on likvideerida valla territooriumil asuvad ebaseaduslikud prügilad, osta Puhja Gümnaasiumi, Puhja lasteaeda, Puhja ja Ulila alevikesse ning Rämssi, Mõisanurme ja Võsivere küladesse kokku seitse prügisorteerimise jaama (eraldi konteinerid vanapaberile, plastikaarale, klaasile jne), teha selgitustööd valla elanike seas kaa-saegse prügikäitlemise tehnoloogiast ja vajadusest. Suve alguses ilmub keskkonnaalane infovoldik, toimuvad näitlikud õppepäevad, lasteaia ja koolis toimuvad õpilaste keskkonnateemalised võistlused. Projekt stardib aprillis ja lõpeb juunis.

Suursaadiku tähelepanekud

1. märtsil toimus vallavanema ja majandusnõuniku kohtumine briti saatkonnas suursaadiku hr Nigel Haywoodiga ja projekti saatkonnapoolse koordinaatori hr Daniel Garlickiga. Täpsustati mõningaid detaile projekti töökavas, ajagraafikus ja rahastamisel. Suursaadik tõstis eraldi esile laste ja õpilaste kaasamist projekti tegevustesse ning avaldas tõsist huvi suvel külastada Puhja valda ja Alam-Pedja looduskaitseala. Projekti vallapoolse meeskonna ülesandeks saatkonna ees saab olema ametlik aruandlus ja projekti arengust informeerimine.

Koostöö projekti edukaks läbiviimiseks

Selleks, et keskkonnaprojekti võimalikult edukalt ellu viia, on vallavalitsus kaasanud projekti Puhja Gümnaasiumi, Puhja Lasteaia, Tartumaa Keskkonnateenistuse, Eestimaa Looduse Fondi, MTÜ Avaliku Halduse Arenduskeskuse Tallinnast, jäätmekäitlusettevõtte Ragn-Sells ja osahinguga Heko Põld. Kuigi projekti ametlik algus on aprillis, on ettevalmistavate tegevustega juba alustatud.

Teadaanne Tartumaa maakonnaplaneeringu teema-planeering "Emajõe Jööriik" avaliku väljapaneku kohta Puhja Vallavalitsuses 01.03.2004 - 30.03.2004.a. vastavalt Tartu Maavanema korraldusele 16.veebruar 2004.a. nr 305 .

Eda Vihand, maanõunik

Teemaplaneeringu eesmärgiks on siduda projekti "Emajõe Jööriigi ruumilise arengu koridor" raames väljatöötatud arengustrateegia ja tegevuskava Emajõe kaldavööndi maa-kasutusega.

Teemaplaneering on aluseks omavalitsuste üldplaneeringutele, mis omakorda reguleerivad ehitus- ja arendustegevust hajaasustuses Emajõe kaldaalade osas.

Valdav osa Puhja vallast jääb Alam-Pedja looduskaitseala piiridesse, kandes seega kaitsealuse maa juht-funktsiooni, kus valdavaks jääb looduslik maakasutus. Palupõhja külas ning Reku kandis on oluline ka maatulundusmaa funktsioon. Reku parve kohale kavandatakse peamiselt paa-

dimatkajate vahepeatuse funktsioone täitva parkla, telkimiskoha ja pikniku-kohaga puhkeala rajamist .

Planeeringuga on võimalik tutvuda maanõuniku tööruumis igal teispäeval ja reedel avaliku väljapaneku perioodil.

Kirjalikud ettepanekud ja vastuväited planeeringu kohta koos esitaja kontaktandmetega esitada aadressil Tartu Maavalitsus, Riia 15, 51010 Tartu või e-posti aadressil mv@tartumaa.ee .

Planeeringu avaliku arutelu toimub 27.04.2004.a. kell 14.00 Tartus, Riia 15 , Tartu Maavalitsuse ruumis nr 407.

Ootame valla elanikke ja maaomanikke tutvuma kavandatud "Emajõe Jööriigi" projektiga ja sõna sekka ütlema arvamusest Rekule puhkeplatsi ja randumiskoha rajamisest.

Teade väljaspool kaitsealaid asuvatel Natura 2000 võrgustiku aladel ajutiste piirangute rakendamise ning nende kaitse alla võtmise kohta

Pille Ratassepp tol@tartumaa.ee

Euroopa Liidu (EL) looduskaitse-direktiivide kohaselt on Natura 2000 võrgustiku eesmärgiks tagada EL linnudirektiivi I lisa linnuliikide ja selles nimetatata rändlinnuliikide elupaikade ning EL loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liikide elupaikade säilimine.

Meie Natura 2000 alad peavad tagama 66 linnudirektiivi I lisa linnuliigi olulisemate elupaikade, rändlinnuliikide tähtsamate rändepeatuspai-kade, talvitumis- ja sulgimisalade, samuti 60 loodusdirektiivi I lisa elupaigatüübi ja 51 II lisa liigi esindusliikumate leiukohtade säilimise.

Eesti riik esitab oma ettepanekud Natura 2000 alade kohta Euroopa Komisjonile selle aasta 1. maiks. Sellest hetkest peame tagama nendel aladel esinevate loodusväärtuste säilimise. Väljaspool olemasolevaid kaitsealaid asuvatest aladest saavad tulevikus kas kaitsealad (looduskaitseala, maastikukaitseala), hoiualad või kaitstavate liikide püsielupaigad.

Keskkonnaministeriumi looduskaitseosakond esitab keskkonnaministrile ettepaneku võtta kaitse alla väljaspool kaitsealaid asuvad Natura 2000 alad. Keskkonnaminister kehtestab nendel aladel majandustegevusele ajutised piirangud vastavalt kaitstavate loodusobjektide seaduse § 5 lõikele 14 tagamaks nende alade säilimine vahepealsel perioodil.

Tulenevalt kaitstavate loodusobjektide seaduse § 5 lõike 8 punktist 4 peab enne kaitse-alla võtmist ära kuulama kinnisasja omaniku arvamuse selle kohta. Samuti tuleneb Haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1 kohustus, et haldusakti kehtestamisel tuleb isikutele, kelle huve haldusakt võib puudutada, anda võimalus esitada selle kohta arvamus ja vastuväited.

Eeltoodud arvestades palume kõikidel isikutel (eelkõige maaomanikel), kelle huve ettevalmistatud kaitse-eeskiri puudutab, anda omapoolne arvamus ettevalmistatud määruse eelnõu ja ala kaitse alla võtmise kohta.

Ajutise kaitseala piiride avalik väljapanek toimub 12. veebruarist - 27. veebruarini 2004. Alade ja nende piiridega saab tutvuda Tartumaa keskkonnateenistuses tööpäeviti kella 9.00 - 17.00 ja kõikides vallamajades, kus ülevallavastava valla Natura eelvalikualade kaart (möötkavas 1:50 000) ja ajutise kaitseala kaardid (möötkavas 1:10 000 kuni 1:20 000).

Natura 2000 alade piiride ja ajutise kaitseala piiridega on võimalik tutvuda ka interneti vahendusel Maa-Ameti kodulehekülje avalike teenuste alt www.maaamet.ee.

Ettepanekuid ja vastuväiteid ajutise kaitseala piiride ja kaitse alla võtmise kohta saab esitada Tartumaa keskkonnateenistusele kuni 5. märtsini 2004 kirjalikult.

Projekti Tuulik tegevus Puhja Gümnaasiumis

Mariann Karja, Tuuliku projekti juht Puhja Gümnaasiumis

Tuulik on koolidele mõeldud rahvusvaheline keskkonnaprojekt, mille eesmärgiks on keskkonna ja säästva arengu temaatika integreerimine kooliõppekavasse läbiva teemana, et kooli lõpetajal oleksid adekvaatsed keskkonnateadmised ning nad oskaksid käituda keskkonnasõbralikult, teha keskkonda säästvaid otsuseid.

Eelmisel õppeaastal koostati ja kirjastati annotatsioonide, õppe-, aine-, töö- ning tunnikavade kogumikud ja õpilastele mõeldud keskkonnapäevik, arendati õppekava, toimusid kogemusseminarid koolides (Tartumaa Tuuliku koolid on Rannu KK, Rõngu KK, Puhja G, Konguta AK, Valguta AK) ja loodi keskkonnahariduse infokeskus Sagadi looduskooli juurde.

Puhja Gümnaasium liitus projektiga 2002. aastal, käesoleval aastal, täpsemalt aprillis, Tuulik lõpetab.

7. novembril 2003 toimunud sügiskonverentsil tõdesid osavõtjad, et Tuuliku koolides tehakse head keskkonnanalast tööd, mille mõju ulatub lastest vanemateni. Projekti plussideks peeti võrgustiku teket, koostööd koolide vahel ning üksteiselt õppimist. Just sellelt konverentsilt töid Puhja G õpetajad kaasa kogumiku "Tuuliku rajad ja tunnid", millest võib leida Puhja loodusraja kirjelduse koos töölehtedega.

Käesoleva õppeaasta projektitegevuse eesmärgid Puhja Gümnaasiumis on järgmised: õpetajad ja õpilased väärtustavad keskkonda säästvat ja hoidvat ellusuhtumist ning õpilased tunnevad matkaraja baasil kooliümbruse loodust ning kultuuri- ja ajaloolisi objekte. Toimunud on mitmeid sisutihedaid projektikoosolekuid, algklasside matk Tamme paljandile, gümnaasiumiosa õpilaste metsapidu, suusamatk, mängiti uut lauamängu "Võrtsjärvest Peipsini", anti välja stend "Mets ja metsamajandus", 4.a klassi õpilased joonistasid teemat "Mis mulle meeldib / ei meeldi mind ümbritsevas looduses" ja kirjutasid esseesid teemat "Miks on vaja kaitsta loodust", kusjuures Vapramäe-Vellavere- Vitipalu Sihtasutus autasustas klassi raamatuga "Eesti elusloodus". Aprillis toimuva keskkonnanädala meenete logo ja slogani konkursi võitsid abiturientid Timo Karv ja Ivo Tamm, äramärkimist leidsid Kati Kiiptaare, Taavi Melgi ja Merit Randmeri tööd. Õppekava osa "Keskkond ja säästev areng" üle arutasid projektimeeskonnad Rannus toimunud seminaril, läbi viidud küsitluses vastavad meie õpetajad, et tundides rõhutatakse säästlikkust tarbimises, majapidamisjääkide loodussõbralikku kasutamist, loodushoidlikku käitumist; tehakse keskkonnaalaseid vaatlusi, joonistusi, uurimustöid, lahendatakse selleteemalisi probleemülesandeid. Teemat "Las jääda ükski mets..." toimus koolisisene ja maakondlik luulepõimiku konkurs, viimasel esindas kooli 6.b klass. Sellel õppeaastal alustas tööd loodussõprade ring, mida juhendab õpetaja Elle Salo. Heameel on märkida, et keskkonnahariduse vallas on tihenenud koostöö kooli ja lasteaia õpetajate vahel.

Tunnustamaks Puhja Gümnaasiumis tehtavat keskkonnatööd tegid 12. veebruaril visiidi meie kooli Tuuliku hollandipoolne koordinaator hr Brugt Warnar ja eestipoolne koordinaator pr Sirje Aher. Toimus ringkäik koolihoones ning vestlusring õpilaste ja projektimeeskonnaga.

Lõpetuseks õpetajate arvamusi, mis on koolis Tuuliku projekti mõjul muutunud: tundides käsitletakse teadlikumalt keskkonnaprobleeme, toimuvad keskkonnaalased üritused, meie ümber on koondunud rohkem mõttekaas-

lasi, õpilased tunnevad paremini kodukoha loodust, vaatamisväärsusi ja ajalugu, tekkinud on aktiivne meeskond, teadvustunud keskkonna ja säästva arengu teema, kooli esindatakse edukalt.

Brugt Warnar (vasakult esimene) kohtumas Puhja Gümnaasiumi õpetajate ja õpilastega

Etluskonkurss Puhja Gümnaasiumis

Tiina Õunapuu, Puhja Gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Isamaalised meeleolud valitsesid Puhja Gümnaasiumis juba enne iseseisvuspäeva. 20. veebruaril toimus 1. – 6. klassidele etluskonkurss teemat "Las jääda ükski mets". Paljudele tuleb see nimi kindlasti tuttav ette – on see ju tänavuse aasta üldlaulu- ja tantsupeo teema. Sellest saigi huvijuht Lea Järv innustust korraldada selleteemaline luulepõimikute konkurs. 5. märtsil toimub meie koolis samateemaline võistlusegmine maakondlikul tasandil. Seetõttu pidigi enne välja selgitama koolisisese parima etteaste, mis esindaks Puhja kooli maakondlikul üritusel.

Võistlustingimuseks oli see, et esitataks eesti autorite loomingut. Teemade märksõnadeks olid kodu, loodus, isamaa. Noorimatest näitasid esimene ja teine klass head eeskujuga sellega, et olid pikad salmid pähe õppinud ja osalesid pea et terve klassiga. Mõlemad klassid esitasid südikalt oma mitmekesist kava, kuhu oli põimitud ka rahvaluulet. Algklasside au kaitsesidki nemad üksi.

Va, VIa ja VIb olid oma etteasted teinud meeleolukamaks muusikaga. Kriteeriumid, mille alusel hinnati, olid: teemale vastavus, emotsionaalsus, julgus, ilmekus. Žürii (kuhu kuulusid kõik õpetajad, kes olid esinejaid juhendanud) hindas teistest veidi kõrgemalt julgelt esinenud VIb – d. Võitjate juhendaja, suure kogemuspagasiga Selma Luts, oli oma kava algusesse pikkinud Mihkel Veske luuleread: "Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt viib Läänemere rannale...". Sellele küsimusele vastust otsides vaatame me endasse, enda ümber, ja mõtleme vähemalt hetkekski kodumaale. Just see ehk oligi üks selle päeva eesmärkidest, et kuulaja ja lugeja tunneksid veidi rõõmu sellest, kes me oleme ja kus me oleme.

Suur tänu kõikidele juhendajatele ja esinejatele ning loomulikult Lea Järvele, tänu kellele üritus üldse toimus.

Saalijalgpalli võistlused on täies hoos

Jaak Ratt, treener

Lootos Cup 2004 Põlvas meie 1992 a. s. poisid neljanda ja 1989 a. s. poisid viienda.

Saalijalgpalli võistlused on täies hoos. Jaanuari teisel poolel alustasid maakonna koolinoorte meistrivõistlustel poisid vanuses 1988 ja 1989. a. s. Nõo Põhikooli ja Elva Gümnaasiumi järel saavutati igati tubli III koht. Sama võistkond osales Võru "Kalevi" poolt korraldatud turniiril Rõuges, kus võideti teine koht ning seejärel mängiti Tõrvas EKSL "B" vanuseklassi poolfinaalturniiril, kus alagrupimängudes võitu ei saadud. Poisid mängisid võitluslikult, kuid enamuses võistkondadel olid võistkonnas meist aasta kaks vanemad poisid. See-eest järgmisel aastal on seda enam suuremad võidu võimalused.

Sama võistkond mängis ka 15 veebruaril Põlvas rahvusvahelisel Lootos Cup 2004 saaljalgpalliturniiril, kus saavutati igati tubli 5. koht 10 võistkonna seas. Alagrupis võideti Läti "Jadro", Ahja Keskkooli ja Mäksa jalgpalli võistkondi. Kaotati aga hilisemale võitjale Põlva Incadele 2-6, keda Rõuge turniiril võideti 4-3 ja Tallinn Tiigritele 2-4. 5-6 koha mängus võideti uuesti "Jadro" poisse.

1992 ja 1993 a. s. jalgpallipoisid võistlesid jaanuari viimasel päeval Puhjas oma koduturniiril. Osales kaks Tartu Tammeka ja Merkuur võistkonda ning FC Elva, Võru Jalgpallikooli ja Vara Põhikooli võistkonnad. Igati põnevates alagrupimängudes kaotasime Tammeka I võistkonnale 1-2 ja Merkuur II võistkonnale 0-2. Võitsime aga Võru poisse 5-1. Turniiri võitis Tammeka I Merkuur teise ees. Kolmandaks tuli FC Elva. Meie võitsime 5-6 koha mängus Tammeka II võistkonda 2-0. Turniir oli mõeldud ettevalmistusena poiste võistlemiseks märtsis maakonna meistrivõistlustel. Sama eesmärki pidas silmas ka osalemine Põlva Lootos Cup 2004 saalturniiril 1992 a. s. poiste vanuserühmas. Võisteldi vastvalminud Põlva "Mesikäpa" hallis. Alagrupimängudes võitsime Põlva Leegion II võistkonda 4-0, Tallinn Tiigreid 3-3 ja kõigile üllatuseks ka Tallinn Kotkas Juniori poisse 1-0. Alagrupi võitjana kohtusime teises alagrupis teise koha saanud Põlva Leegion I võistkonnaga. Värav jäi kummalgi võistkonnal löömata. Kahjuks jättis kohtunik kaheldavalt arvestamata ühte meie löödut väravat. Penaltitega jäime koduvõistkonnale alla 1-2. Kolmanda ja neljanda koha mängus kohtusime uuesti Tallinn Tiigri poistega kelle paremust pidime sedapuhku tunnista-ma seisuga 3-4. Igati väärtusliku 4. koha sepistanud võistkonnas mängisid Siim Kaasik, Even Sinilill, Priit Pokk, Ragnar Reinhold, Taavi Tšitsuk, Kristo Kangro, Raul Loog, Ken Karja, Raimo Reinhold, Simo Jõe, Matt Germa.

Poiste "C" vanuseklassi (1990-1991 a. s.) maakonna meistrivõistlustel Puhjas 18 veebruaril võitsid Puhja poisid alagrupimängudes kõik vastased. Poolfinaalis aga pidid meie poisid tunnista Kolkja Põhikooli paremust. 3-4 koha mängus võideti suurelt 6-0 Elva Gümnaasiumi võistkonda.

Esimest korda võistles Cup 2004 saaljalgpalli turniiril ka Puhja Valla meeste võistkond. Vaatamata viimasele kohale turniiril olid meie poolt mängitud mängud võitluslikud ja tasavägised. Võistlushooaeg jätkub.

Emajõe mängud

Milvi Sepp

Emajõega piirnevad Tartumaa vallad pidasid XXVIII Emajõe mängu 07.vebruaril 2004.a Tähtvere vallas Ilmatsalus. Osalesid Tartu, Tähtvere, Ülenurme, Vara, Luunja, Laeva ja Puhja valla võistkonnad. Võisteldi üheksal alal: meeste võrkpall, kiirmale, lauatennis, auto lükkamine, sangpommi rebimine, perevõistlus, jahilaskmine, mälumäng, juhtide võistlus. Suusatamine jäi lume puudumise tõttu ära.

Emajõe mängud võitis korraldaja Tähtvere vald, II koha sai Tartu ja III koha Luunja vald. Puhja valla võistkond sai neljanda koha, jättes tahapoo-

le kolme valla võistkonnad. Puhja vald sai I koha auto lükkamises, võidukasse meeskonda kuulusid Sander Sepp, Iivo Mürsepp, Kristo Hark, Timo Karv, Andres Toompeere. II koha saavutas võrkpalli meeskond: Olavi Jõesaar, Kaul Karja, Enn Pokk, Maido Kolk, Tanel Soosaar, Ott Jaakma ja Vahur Laas. Perevõistlusest võttis osa meie vallast kaks peret ja mõlemal läks hästi, perekond Pokk sai III koha ja perekond Vorobjovski IV koha. Valla juhte esindas volikogu aseesimees Heino Kõrgeperv, kes sai auto tagurpidi vigursõidus kolmanda koha. Emajõe mängude lipu andis Tähtvere vald üle Laeva vallale, kes korraldab järgmised Emajõe mängud.

Me toetame üksteist

Milvi Sepp, sotsiaalnõunik

03.märtsil 2004.a alustas tööd Puhja valla erivajadustega inimeste tugirühm, kes hakkab koos käima Uula Huvikeskuses. Tugirühma ellukutsumisega tahame pakkuda erivajadusega inimestele põhjust kodust välja tulla, leida sõpru ja eneseusku, koos teha midagi huvitavat ja põnevat, vahel ka lihtsalt teineteisega rääkida.

Tugirühma töö korraldamine toimub Puhja Vallavalitsuse ja MTÜ Iseseisev Elu koostööna. Valla poolt anname tugirühmale tasuta kasutada ruumid ja abistame inimesi transpordiga, MTÜ Iseseisev Elu poolt toimub tegevuse korraldamine. MTÜ Iseseisev Elu tegutseb põhiliselt Tartu linnas ja pakub erivajadustega inimestele huvitegevuse korraldamise kõrval ka tööd ja toetatud elamise teenust, juhataja on Maire Koppel. Tugigrupi tööd hakkab juhendama MTÜ Iseseisev Elu töötaja Ülle Kokk, kes on nüüd uuesti tööl samas majas, kuid juba uue ametiga, tegevusjuhendajana. Uula Huvikeskuse ruumid on tugirühmale avatud teisipäevast reedeni kell 10.00 - 14.00. Vallavalitsus on korraldanud transpordi kahel päeval, igal teisipäeval ja neljapäeval sõidab valla buss Uulasse: 9.30 Puhja, 9.35 Mõisanurme, 9.40 Ulila.

Tugigrupi esimesel koosviibimisel tutvuti üksteisega ja söödi torti. Külalisena soovis jõudu edaspidiseks Tartu Maa-valitsuse sotsiaalosalakonna juhataja Aime Koger. Tugirühma esimene suurem plaan on minna 25.märtsil Tartusse MTÜ Iseseisev Elu seitsmendale sünnipäevale, kus tutvutakse uute sõpradega ja mängitakse bowlingut.

Puhja vallamajas alates veebruarist uued telefoninumbrid:

Vallavanem	730 0644	Pearaamatupidaja	730 0640
Vallasekretär	730 0641	Raamatupidamine	730 0648
Maanõunik	730 0642	Endised numbrid vallamajas	
Sotsiaalnõunik	730 0646	paralleelselt uutega	
Majandusnõunik	730 0643	kasutusel kuni 01.maini	
Registripidaja	730 0645	2004.a.	

“Sinilind” Saaremaad vallutamamas

Katrin Hommik, juhendaja

Et kõik ausalt ära rääkida, algas lugu amusest unistusest Saaremaale kontserttuurile sõita. Selle aasta veebruarikuus sai see lõpuks teoks.

10.-12.veebruaril viibisid Puhja Seltsimaja “Sinilind” ja Viljandi C.R.Jakobsoni nim. Gümnaasiumi balletistuudio Saaremaa koolides ja kultuuriasutustes, et anda 7 kontserti teemal “Muusikal? Muusikal! Muusikal”; “Sinilinnul” olid varuks tantsud läinudkevadisest kontsertprogrammist ja Jakobsoni kooli balletistuudio katkendid tantsuetendusest “Mängime Helisevat muusikat”

Sõit algas 10.veebruari varahommikul. Kahe tantsutrupi esmakordne lähem kokkupuude tekitas parasjagu elevust ja kohmetustki, samapalju elevust tekitas praamisõit, mida nii mõnigi tantsija koges elus esmakordselt. Õnnelikult Saaremaa pinnal, ootas meid esimese esinemispaigana Kihelkonna Põhikool. Publik oli suurepärase, kontsert läks vipestusteta ja ööbimispaik, mis Kuressaares ees ootas, asus mugavalt keset linna ühes vahvas eralasteaias. Järgmisel hommikul esinesime Kuressaare Gümnaasiumis täissaalile ja Salme Kultuurimajas 10-le inimesele.

Pärastlõuna veetsime suurepäraselt: tutvusime Kuressaare linnaga ja lõõgastusime “Rüütli” sanatooriumi vaimustavas veekeskuses. Õhtul vaatasime kohaliku laste tantsutrupi tunde ja esinesime vastastikku.

Viimane ringreisipäev oli eriti tihe: andsime 2 kontserti imeilusas ja vägagi euroopalikus Kärla Põhikoolis ja 2 kontserti Kuressaare Põhikoolis. Hoolimata väsitavatest päevadest ja nii mõnestki vembumehest publiku hulgas, läksid viimased kontserdid suurepäraselt.

Tagasisõidul suutis meie buss enne Viljandi linna rikki minna ja see lisas reisile seikluse maiku ka – mis reis see on, kus midagi ei juhtu. Lõpuks jõudsid kõik väsinud ja rahulolevad tantsijad õnnelikult koju ja niipalju kui allakirjutanu teab, igatsevad juba uut reisi.

Ega ühe lääneosariigi tantsuga vallutamine tegelikult väga lihtne polegi ja toetajaid vajusime hädasti. Oma õla panid meie kontserttuurile alla Puhja Seltsimaja, C.R.Jakobsoni nim. Gümnaasium, Saaremaa Kultuurkapitali ekspertgrupp ja Kaubi Ettevõtted. Täname neid südamest! “Sinilind” pani ringreisile ilusa punkti Puhja vallavanema vastuvõtul esinedes.

Üks reis seljataga, peab jälle usinalt tööle hakkama. “Sinilind” valmistub maikuus esietenduvaks tantsuetenduseks “Nõia tütar”. See on lugu suurtele ja väikestele vaatajatele erinevate maailmade pörkumisest ja kõikevõitvast armastusest.

Külas käisid Helga ja Enn Nõu

Gerli Ratas, toimetaja

2. märtsil oli Ulila raamatukogus lugejatega kohtumas väliseesti kirjanikest abielupaar. Nende jutt oli emotsionaalne ja kaasakiskuv, esine mislaad soe ja rõõmus. Võis küsida igasuguseid küsimusi ja kõigile saadi ka vastus. Tahtmatult leidsime end võrdlemas külaliste seisukohtadega ja eluseikadega. Kirjanikud kõnelesid kirjadest, mis neile on olnud hindamatuks allikmaterjaliks ja nentisid kahetsusega, et elektrooniline kirjajavahetus on palju pealiskaudsem ja kaduvam. Pärast läks igauks koju tundega, et midagi olulist on veel elus tegemata. Kahju ainult, et meid oli vaid parkümmend kohale tulnud. Sellised kohtumised kirkastavad.

Mul oli võimalus meie külalistele mõned küsimused esitada.

1. Millised on Teie eredamad mälestused lapsepõlve Eestist?

Helga: Kõige paremini mäletan põgenemist Eestist 1944, olin siis peaaegu 10-aastane. Elasin sakslaste ajal Pärnus. Põgenemine oli dramaatiline: paat lekkis, mootor ei läinud käima, meid tulistati saksa vahiposti poolt, meile saadeti kiirpaat järele, me jäime madalikule kinni. Kaks päeva lamasisime märgadena paadipõhjas, süda oli paha ja oksendasin.

Ka mõned seigid sakslaste sissetulekust 1941 on pisiastajeni meeles. Tookord olime Tartus vanaema juures. Olime nädal aega keldris, kui venelased linna kahuritule all hoidsid. Kord julgesin pea välja pista, aga siis lendas vene hävitaja üle ja tulistas meid. Lõpuks põgenesime jalgsi Nõkku.

Kahjuks on just sellised koledad asjad meelde jäänud, kuna kodust ja koolist meenuvad ainult üksikud killud. Mäletan vanaema põlle, pruuni kahhelkivist ahju, mille vastas end soojendasin ja ema pikka lõhnaõililõhnaga kleiti, kui ta isaga teatrisse läks. Mäletan ka hobuse tagumikku, kui hobuvankril maale sõitsime. Metsavahil oli talus rebane.

Enn: Vankri ja peruks läinud hobusega maanteekraavi sattumine kohtumisel mootorrattaga Polli ja Karksi-Nuia vahel kuskil 1937. Vene tankide sissesõit tulles Paldiskist Tallinna piki Vabaduse Puiesteed Nõmmel juunis 1940. Üheksanda märtsi öö pommitamine 1944. aastal Tallinnas viibides Hiiu kodus Nõmmel. Lahkumine Haapsalu Uuest sadamast 29. augustil 1944 “Juhaniga” Rootsist.

2. Mis sundis Teid kirjutama? Mis oli tõukejõuks?

Helga: Kirjutamine ei tulnud ühe päevaga. Võiks öelda, et see kasvas aegamööda. Peale aastat põgenikelaagrites sattus meie perekond elama maale, Adelsö saarele rootslaste keskele. Jäime sinna viieks aastaks. Õppima pidin kaugõppe teel. Olin juba lapsena unistaja ja seal saarel, kus olime üksinda, ma omaette tegelesingi, korjasin taimi, joonistasin, lugesin, mõtlesin välja ja kirjutasin jutukesi, mis ma oma vendadele ette lugesin.

Kui olin 16-aastane, saime elama Stockholmi külje alla ja ma otsisin kontakti teiste eestlastega ja eesti organisatsioonidega. Tegin seda, mida oskasin, kirjutasin ja joonistasin skaudiajakirjale “Tulehoidja” ja “Noortehele”, mis oli eesti ajalehe “Stockholms-Tidningen Eestlastele” noortelisa.

“Päris kirjandusse” tulin alles siis, kui abiellusin Ennuga. Temale oli eesti kirjandus vabas maailmas võitlusrelv Nõukogude Liidu vastu ja tema innustas mind algul novelle ajakirjadele saatma ja pärast romaane kirjutama.

Enn: Üritasin kirjutada juba lapsepõlves. Rootsis põgenikelaagrites ja Uppsalas elades andsin välja ajakirja “Eesti Noorus”, mis oli kirjutatud ühes eksemplaris ja laenati käest kätte umbes 100-150 lugejaga. Ilukirjandus oli minu jaoks kõige eestilikum tegevus, kirjanikud kõige tähtsamad eestlased paguluses ja algupärane eesti kirjandus kõige parem viis nõukogude okupatsiooni vastu ja Eesti vabaduse eest võitlemiseks.

3. Mida peate oma raamatutest kõige õnnestunumaks?

Helga: Ei tea. Elan igasse uude raamatusse sisse, nii et kaugenen eelmistest ega oska enam võrrelda. Igas romaanis on õnnestunud kohti ja ka vähem õnnestunud. Novelli on kergem tervikuna õnnestunuks pidada. Ehk võiksin nimetada novellikogu "Kord kolmapäeval"? Muidu on vist mu noorteraamatuid kõige rohkem hinnatud. Viimane neist on "Kuues sõrm", mis noorteromaani auhinna sai, aga mida ka täiskasvanud lugejale võiks sobida.

Enn: "Pidulik marss", "Koeratapja" ja "Presidendi kojutulek".

4. Mida arvate praegusaegsest Eesti kirjandusest? Nimetage oma lemmikuid.

Helga: Pilt on kirju. Ilmub väga palju, aga sõelale jääb vähe. Palju on sensatsioonikirjandust, mille peamine eesmärk tundub olevat müük. Aga on ka uusi noori, arvata-vasti tõsiselt parnassile pürgivaid autoreid, kes alles katsetavad, aga pole veel jõudnud välja areneda. Nimesid on nii palju, et ei jää meelde. Eks tulevik näitab, kellest midagi tuleb. Üks ühine joon on, et kirjutatakse pessimistlikult, masendavalt, jõhkralt ja šokeerivalt.

Juba tuntud kirjanikest peab muidugi eraldi nimetama vanameister Jaan Krossi. Isiklikult on mulle meeldinud Jüri Tuuliku meeoleurikkad Abruka-kirjeldused, Olev Remsu "Haapsalu tragöödia" I ja III, Tiia Kriisa "Tüdruk" ja "Võõras", Tiia Toometi novellid, Maimu Bergi "Ära" ja mitmed Eeva Parki raamatud. Teisi veel.

Enn: Praegusaegne eesti kirjandus on teatud määral unimikseisus ja huvitavat ilmub väga vähe. Head kirjanikud ei kirjuta eriti palju, sest tegevus majanduslikult ei tasu ennast üldse ära. Noored autorid otsivad rohkem prügimägedest ja paadialusest elust, ikka veel leidmata iseenda õiget teed. Minu lemmikud on Jaan Kross, Mats Traat ja Aarne Ruben. Õnnepalu esimene romaan ka veel, aga mitte järgmised.

5. Millised suunad domineerivad praegu väliseesti kirjanduses?

Helga: Ega "väliseesti kirjandust", või endist pagulaskirjandust, mida Nõukogude Eestis trükkida ei saanud, mõistena praegu enam ei eksisteerigi. Need eesti autorid, kes väljaspool Eestit elavad, alaliselt või perioodide kaupa nagu meie, avaldavad oma raamatud Eestis. Üksikuid raamatuid on kirjutanud Ilmar Jaks, Ilmar Talve, Arvo Mägi, luuletaja Ilona Laaman ja mõned teisedki, aga kõik on invidiidid ja suundadest ei saa siin rääkida. Teised autorid, nagu Maarja Talgre ja Mare Kandre, kirjutavad rootsi keeles.

Enn: Väliseesti kirjandust pole enam. Tegelikult polnud ka varem, vaid oli eesti pagulaskirjandus ühe osana tervest eesti kirjandusest. Need eesti kirjanikud, kes elavad välismaal avaldavad ju oma teosed Eestis. Mingisuguseid suunasid nende üksikute raamatute hulgas, mis üldse ilmuvad, ei oska näha. Ise tegelen muhulaste väljarändamisega sada aastat tagasi, aga meie elame praegu ise pooleldi Rootsis ja pooleldi Eestis. Nii toimub ka kirjutamine mõlemal pool.

6. Mida arvate praegusest Eestist võrreldes Rootsiaga?

Helga: Eesti on iseseisvumisest saadik muutunud nii kiiresti, et suuri vahesid enam ei olegi. 12-15 aastat tagasi oli siin natuke nagu "metsik lääts", kus süsteemid ja seadused ei funktsioneerinud, inimesed olid ärevil, poed tühjad, tänavad auklised, majad ja ümbrus korrastamata, WC-sse polnud võimalik ilma kummisäärikuteta minna. Oleme selle aja peaaegu ära unustanud. Nüüd on eestlane nagu

iga teine eurooplane, ainult võrreldes rootslasega vaesem. Kodud on kulunud ja puudub raha remondiks.

Eestis on vahe rikka ja vaese vahel suur ja silmaga nähtav. Imestan, kui näen uusrikaste imelikke kõrgete katuste ja tornidega maju ja sealsamas kõrval prügikastiinimesi. Rootsis ei näe kumbagi kategooriat, kõik on rohkem ühtemoodi ja tasavägised. Eks see on sotsiaaldemokraatia tulemus ja seda oleks suuremal määral Eestissegi vaja.

Enn: Rootsi on ärahellitatud rikas heaolumaa. Eesti Vabariigi iseseisvus on äsja taastatud ja ülesehitustöö raske. Sotsiaalsed olud eriti rasked. Sellest hoolimata on Eesti õigel teel. Lapsi sünnib liiga vähe ja see on pikemas perspektiivis väga kardetav areng. Maaelu on tegelikult Eesti saatuse alati määranud ja selle mahajätmist on mulle kui agronoomi ja kunagise Eesti Põllumajanduskoolide peainspektori pojale eriti kurb pealt vaadata.

7. Mida soovitate/soovite Eestis elavatele inimestele?

Helga: Soovin, et eesti inimeste majanduslik olukord paraneks. Teises suhtes ei tee raha inimest õnnelikuks. Õnn peitub hinges ja rahulolus sellega, mis on, oma peres ja lähedastes inimestes. Viha ja kibestus rikuvad elu. Tuleb olla optimist ja vaadata elule positiivselt.

Enn: Tarvis oleks rohkem eneseuhkust, teadlikku väärrikusetunnet, Eestikesket isamaalisust. Palju rohkem lapsi on vaja ilmale tuua ja maaelu arendada. Linnad üksinda ei vii Eestit edasi. Ei saa elada nagu Okasroosilossides keset umbe kasvanud maad, vaid seda tuleb harida ja selle eest hoolitseda. Ka linnainimestel on lõpuks loodust ja värsket õhku tarvis. Poliitiline raskuspunkt tuleks linnadest maale tagasi viia. See pole aga sugugi kerge ülesanne. Soovin inimestele kõigest hoolimata optimismi ja usku Eestisse.

Hei, hei, kallid valla rahvas!

Merle Lemberg, üritusel osaleja

Tahan Teie kõigi ees tänada kirjanikke Helga ja Enn Nõud, kes meie väikse raamatukogu rahvast Ulilas oma külaskäiguga rõõmustasid! Milline tohutu soojus ja energia nendes kirjanikes on! Nagu tulesäde oleks Ulilast läbi käinud ja raamatukogus lõpuks energiapommina plahvatanud. Istusin ja kuulasin – milline omavaheline kokkuvõtteid, teineteise toetamine ja tunnustamine. Kui palju on nad koos suutnud korda saata. Häbi hakkas enda pärast. Tekkis tunne, et ma ei tee mitte midagi. Istun kodus, kuus last näpu otsas ja elus pole midagi suutnud ära teha. Ehk jõuan veel?

Aitäh Teile, Helga ja Enn! Tahan Teid tänada oma ridadega, et Te mõistaksite, mida Teie külaskäik mulle tähendas:

*Miks vaja oli mind –
ma lendaksin meeleldi vabalt kui lind.
Võiks enese hoopis üles puua,
kui ei suuda maailmas midagi luua...*

Suur tänu raamatukogu juhatajale Sirje Dementjevale, kes suutis sel külmal ja raskel ajal rahva kokku saada ja sellise suurepärase kohtumise korraldada. Jõudu Sulle rahva ärksana hoidmisel!

Ettevõtlustoetused Tartu Ärinõuandla kaudu

Piret Arusaar, SA Tartu Ärinõuandla juhataja

Anne Ligi, SA Tartu Ärinõuandla konsultant

Tartu Ärinõuandla on tegutsenud tänaseks juba üle kümne aasta ning meie eesmärgiks on läbi aastate olnud toetada ja nõustada ettevõtjat tema arengu erinevatel etappidel ning pakuda ettevõtluse tugisüsteemi teenuseid. Alates 2003.a. sügisest nõustame ka kohalikke omavalitsusi erinevate arenguprojektide ettevalmistamisel ja struktuurifondide rahade taotlemisel.

Tartu Ärinõuandla põhiline lepingupartner on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), kelle poolt pakutavaid toetusi oleme vahendanud nii alustavatele kui tegutsevatele ettevõtjatele.

Populaarseim toetustest on olnud alustava ettevõtja investeeringutoetus - stardiabi. 2002.a. lõpul - 2003.aastal Tartumaalt laekunud 55 taotlusest sai rahastuse 55% ning selleläbi said maakonna ettevõtjad üle 2,5 miljoni krooni investeeringuraha tegevuse alustamiseks. Kõige rohkem küsiti toetust kaminapuu tootmisega seotud projektidele, lisaks ka turismi, käsitöö, maastikukujunduse jm. tegevuste käivitamiseks. Põnevaimaks ettevõtmiseks (ja nüüd ka juba rahvusvahelisse meediasse jõudnud) projekt oli köetavate kümblustünnide valmistamisega seotud projekt. Tartumaal ei olnud ühte kindlat tegevusharu, mis oleks väga selgelt eristunud teistest, huvitavaid ja erineva suunilusega projekte oli väga palju.

Alates 2004.a. kevadest (märts - mai) käivitub struktuurifondide toetusel uus stardiprogramm, mille järgi saab toetust taotleda asutamisel olev või mitte kauem kui 12 kuud tagasi äriregistris registreeritud ettevõtja. Abikõlblikud on kulutused masinate, seadmete või muu materiaalse põhivara soetamiseks, samuti tootmis- või teenindushoonete renoveerimiseks.

Toetuse maksimaalne suurus on 160 000 tuhat krooni (ilma käibemaksuta), mis moodustab 75% projekti maksumusest, omafinantseering peab olema vähemalt 25% (ilma käibemaksuta). Kontoritehnika ja ning transpordivahendite korral toetatakse ainult nende liisimist (75% liisingu esmasest sissemaksest). Nõutav on vähemalt ühe põhitöökohaga töökohta loomine.

Eelistatud on ekspordile suunatud projektid ning enam kui kahe põhitöö-

koha loomisega seotud ja naisettevõtjate projektid.

Stardiabi ei saa taotleda põllumajanduse, kalanduse, jahinduse, metsamajanduse, transpordi, veonduse-, laonduse ja side, jae- ja hulgikaubanduse, kinnisvaraarenduse- ja haldamine, tubakatoodete ja alkoholsete jookide tootmise, hasartmängude korraldamise ning finantsteenuste- ning finantsvahendusega ja nõustamisteenuste osutamise seotud projektidele.

Stardiabi taotlemiseks on vajalik esitada korralik ja põhjendatud äriplaani koos finantsprognosidega kolmeks aastaks ning täiendavad lisadokumendid (ettevõtja CV, rendilepingud või omandiõigust tõendavad dokumendid, kulutuste kalkulatsioonid, nende aluseks olevad hinnapakkumised, hinnakirjad, eelarved jms.)

Projektiga seotud kulutusi tohib hakata tegema selle registreerimise hetkest Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses (EAS).

Taotlus, muu dokumentatsioon ja äriplaani tuleb esitada maakondlikku arenduskeskusesse, Tartumaal Tartu Ärinõuandlasse. Meilt saab ka vajalikku konsultatsiooni tingimuste, äriplaani koostamise ja täiendavate lisadokumentide kohta. Kuna raha on nagu alati vähem kui soovijaid, siis rahastatakse vaid kõige läbimõelduma ja jätkusuutlikuma äriidee ning põhjalikuma äriplaaniga projekte.

Tegutseva ettevõtja jaoks avanevad 2004.a. teises kvartalis uued koolitus-, nõustamis-, messi- ning infrastruktuuritoetuste programmid. Kuna programmid ei ole praegu lõplikult kinnitatud, võivad neis toimuda veel mõned muudatused.

Koolituse programmist

Taotlejaks saab olla registreeritud äriühing, milles riik või kohalik omavalitsus ei oma üle 25%-list osalust, samuti FIE ning ettevõtjate ühendused (kojad, erialaliidud, kuhu kuuluvad ettevõtjad).

Toetust saab küsida üldiseks töö- ja juhtimisalaseks ning kitsaks ärialaseks koolituseks (ei saa kutse- ja kraadiõppeks, ettevõttesiseseks, oma töötaja poolt toimuvaks koolituseks, arvuti- ja keeleõppeks - välja arvatud ärikeele õpe, õppereisideks, foorumiteks, teabe- ja infopäevadel osalemiseks, erialasteks seminarideks ja konverentsideks).

Ei toetata näiteks põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega, transpordiga, kinnisvaraarendusega,

nõustamis-, konsultatsiooni- ja koolitustegevusega seotud projekte. jm. valdkondade projekte (nimekiri EAS koduleheküljel). Rahalist piirmäära ega kordade arvu piirangut ei ole, küll ei saa esitada korraga mitut taotlust. Erinevad on toetusprotsendid - väikeettevõtteid toetatakse 70% ulatuses, suurettevõtteid 50% ulatuses. See kehtib üldise tööalase ja juhtimisalase koolituse puhul.

Erilist tähelepanu peab pöörama sellele, et taotlus esitataks varakult enne koolituse algust, sest kulutusi tohib teha alles pärast taotluse registreerimist EASis.

Lisadokumentidena on vajalik maksuameti tõendi, koolitusfirma pakumise ja projekti plaani esitamine.

Nõustamistoetus

Selle all mõeldakse ettevõtte- või organisatsioonivälise konsultandi teenuste ostmist konsultandi tunnitasu alusel ning projekt tohib olla kuni aasta kestev. Ühel taotlejal on aastas võimalik taotleda toetust kuni 200 000 krooni ulatuses. Toetuse määr on 50% abikõlblikest kulutustest, oma- ja/või kaasfinantseering on 50%.

Taotleda saab äriühing, milles riik või kohalik omavalitsus ei oma üle 25%-list osalust, samuti FIE'd, ettevõtjate ühendused (mittetulundusühingud ja sihtasutused) ning ettevõtluse arendamisega tegelevad organisatsioonid. Töötajate arv peab olema väiksem kui 250.

Toetust saab taotleda nõustamiseks näiteks järgmistes valdkondades:

äri- ja finantsplaani koostamine, ettevõtte/valdkonna strateegilise arenguplaani koostamine, juhtimisalased konsultatsioonid jm.

Nõustamisteenust osutav konsultant ei tohi kuuluda taotleja omanikeriingi, nõukokku või juhatuse ega olla taotleja audiitoriks.

Ei toetata järgmiste tegevusvaldkondadega seotud projekte: põllumajandus, kalandus, metsamajandus, jahindus, jae- ja hulgikaubandus, alkoholi- ja tubakatööstus, transport, finantsteenused ja vahendus, nõustamis- ja konsultatsiooniteenused, hasartmängude korraldamine.

Taotluse võib esitada Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusse või maakondlikku arenduskeskusesse, Tartus Ärinõuandlasse.

Messitoetust saab taotleda praegu veel vana korra alusel (kuni 9000 krooni) ning käesoleva aasta messide nime-

kiri kuni juunikuuni on kättesaadav www.eas.ee internetileheküljelt.

Infrastruktuuri toetus

On ettevõtjate arendusprojektide elluviimisel tehnilise infrastruktuuri kitsaskohtade likvideerimiseks. Toetust saab taotleda tehnilise infrastruktuuri ehitamiseks (projekti sihtala üldkasutatavate teedega ühendatavate ühenduste ja nendega piirnevate laadimisplatside, parklate ja laoplatside ehitus).

Abikõlblikud on kulutused, mis on seotud ettevõtjale vajaliku tarbimisvõimsuse saamiseks vajalike elektriseadmete, rajatiste ja seadmete paigaldamisega ettevõtja hoone jaotuskilbini, ka jaotuskilbile paigaldatavad seadeldised; liitumistasud (elekter, gaas, soojusvõrk), veevärgi- ja kanalisatsioonitorustike ning vajalike mahutite ja veepuhastusrajatiste ehitamisega seotud kulutused, pumplate ehitamine; pumpade, filtrite, survepaakide, elektri- ja juhtimissüsteemide ostmise

ja paigaldamisega seotud kulud, vajaliku soojussüsteemi ehitamisega seotud kulutused, kui soojust kasutatakse tootmisprotsessis.

Taotlejaks saab olla ettevõtja, milles riik või kohalik omavalitsus ei oma üle 25%list osalust või äriregistris registreeritud FIE. Kui taotlejaks on kohaliku omavalitsuse üksus, peab projekti olema kaasatud ettevõtja.

Toetuse minimaalne summa on 200 000, maksimaalne summa 5 miljonit krooni. Toetuse määrad on erinevad suurtele (50%, omafinantseering 50%) ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele (65%, omafinantseering 35%).

Kui ettevõtja poolt esitatav taotlus sisaldab riigi või kohaliku omavalitsusüksuse poolset kaasfinantseerimist, peab ettevõtja(te) omafinantseeringu määra olema vähemalt 25%.

Selle programmi raames ei ole abikõlblikud energiajõujaamade ja katlamajade ehitamisega seotud kulutused, hoonete sees asuvate energia- ja vee- ja kanalisatsioonisüsteemide

ehitamisega seotud ning kohaliku omavalitsuse veevarustuse ja kanalisatsioonisüsteemide ehitamise, samuti haljastustööde ning projekteerimise ja planeerimisega seotud kulutused.

Arvesse tulevad vaid need kulutused, mis on tehtud peale taotluse registreerimist EASis.

Sellest programmist ei rahastata turismiettevõtjate projekte.

Avanevaid tagastamatut abi pakuvad programme, mida seni finantseeris riik, hakatakse sellest aastast rahastama ka EL struktuurifondidest, mistõttu ei ole abikõlblik sisalduv käibemaks, mis jääb üldjuhul ettevõtja kanda.

Elloetletud programmid on avanemas ning taotluste vastuvõtmisest teatatakse meedia vahendusel. Praegu on programmdokumentidega võimalik tutvuda www.eas.ee koduleheküljel.

Ettevõtlustoetuste taotlemiseks Tartumaal tuleb vajalikud dokumendid esitada Tartu Ärinõuandlasse. Info tel 7428402.

Täname!

*Esta Järve, perearst
Gerli Ratas, ajalehe toimetaja*

Jõulude eel OÜ Ulila Perearst ruumides alustasid tööd OÜ Heko Põld töömehed Heino Kõrgeperve juhtimisel. Töömehed Lembit Kõiv, Urmas Reinhold ja Aivo Tamm on ruumid muutnud heledaks. Valged laed ja pastelselt rohelised seinad annavad igale sisenejale rahu ja soojuse hinge. Uuendatud ruumide soojuse ja valguse lahendus on Margus Sepp'a poolt. Osadesse ruumidesse panid Sulev Heinaru, Silver Heinaru ja Vello Käomets elektrikütte sisse juba möödunud sügisel.

17. veebruaril lõikasid perearst Esta koos õe Aimega tordi lahti kaunilt remonditud ruumides ja tänasid tehtud töö eest töömehi tänukirjaga, samuti vallavalitsust ning volikogu, kellele toel remont teoks sai. Koosviimisel viibisid vallavanem Vahur Jaakma, majandusnõunik Jaan Linnas, OÜ Heko Põld esindaja Heino Kõrgeperve ja töömehed, Ulila Keskuse juhataja Niina Topoleva, Ulila ja Uula Raamatukogu juhatajad Sirje Dementjeva ning Elga Alberi, valla ajalehe toimetaja Gerli Ratas ja Elle Luik.

Ruumide auras jäi parandama kingitud draakonipuu, mis harmoneerub kenasti interjööri. Koha leidis ta endale laste vastuvõtutoas. Teine põneva ladinakeelse nimega taim, Selaginella Jori, asub päikese eest varjulises ruumis.

Täname kõiki, kes tulid meiega seda rõõmu jagama ja tehtud tööle oma hinnangut andma.

Ulila koolinoortele!

Sirje Dementjeva, Ulila raamatukogu juhataja

Kultuuriministeeriumi ja Puhja Vallavalitsuse poolt finantseeritud projekt Kevadkoolivaheaeg 2004 pakub järgmist:

- 3.03 eesti luule + kollaažide valmistamine (juh. Siiri Ushakova)
- 23.03* unustatud oskused – küünla valmistamine (juh. Pille Kattel, Tartus)
- 3.03 muinasjututaldrik – portselanimaal (juh. Sirje Dementjeva)
- 3.03 oma raamatu valmistamine (juh. Sirje Dementjeva)
- 26.03* vanade eestlaste mustrikeel – käepaela valmistamine (juh. Pille Kattel, Tartus)
- 27.03* teatrietenduse "Kardemoni linna rahvas ja röövlid" külastus Vanemuises

Täpsemat teavet saate Ulila raamatukogust tel. 07451 740

* nendel tegevustel on kohtade arv piiratud, kindlasti vajalik eelregistreerimine.

Koolituspäevad Kongutas

Tiiu Oja, koolitusel osalenu

25.- 27. veebruaril ja 02. märtsil toimus Konguta vallamajas koolituskursus alustavale ettevõtjale. Korraldajaks Tartu Ärinõuandla. Toetajateks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Tartumaa Omavalitsuste Liit ja Tartu Maavalitsus.

Koolituse teemadeks olid: psühholoogiline ettevalmistus ettevõtlusega alustamisel; ettevõtluse alused, e/v vormid, registreerimine, dokumentatsioon; raamatupidamine, maksusutamine jm. Samuti EAS-i toetuse-stardiprogrammi tutvustus.

Läbiviijateks praktilise- ja pikaajalise nõustamiskogemusega ettevõtluskonsultandid.

Konkurss koolitusele oli tihe.

Väljavalituteks osutusid 15 õpimulist Elvast, Konguta ja Puhja vallast. Tore oli, et juba esimesel päeval sai kogu see värvikas seltskond omavahel "sina" peale. Igal oli oma kogemustest, plaanidest teistega jagada. Küsimusi, vastuseid, arvamusi, nõuandeid jätkus nii kohvipausi kui lõunalauas.

Võib öelda, et koolitus vastas ootustele. Oli sisutihe. Omandasime palju vajalikke teadmisi, informatsiooni. Kaasa saime ka mahuka mapi õppematerjalidega. Iga lõpetanu sai vastavasisulise tunnistuse. Ja muidugi peale selle mahuka teadmiste pagasi. omandamist leidsime ka uusi tutvavaid kellelt saada tuge ja enesekindlust edaspidiseks eluks! Aitäh korraldajatele!

ÕNNITLEME!

Küllli Linnamäe & Raigo Paluvere
sündis tütar Annabel
13. veebruar 2004.a.

ÕNNITLEME MÄRTSIKUU EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI

90 ILMAR JUUDAS	18 03	Puhja alevik
89 OLEV NORMANN	04 03	Tännassilma küla
88 AMANDA JÄNES	17 03	Järvaküla
87 LIIDIA MININA	10 03	Rämsi küla
83 ALIIDE NARITS	28 03	Palupõhja küla
81 EHA SÜTT	14 03	Puhja alevik
81 MINNA TAMSALU	18 03	Puhja alevik
80 ENDLA LAATS	19 03	Võllinge küla
80 AINO-AUREELIA METS	27 03	Poriküla
70 AILSE TUULIK	04 03	Rämsi küla
70 ÕILME KOIDURAND	22 03	Puhja alevik

MÄLESTAME

ALEKSEI RODIONOV
30.07.1937 – 18.02.2004

TÕNU JURAK
19.04.1935 – 21.02.2004

LEIDA KRIISA
15 02 1913 – 27.02.2004

AS Autoveod Tehnika teatab

Traktorite tehniline ülevaatus toimub Puhja vallas
5. aprillil kell 9.00 Rämsil OÜ Heko Põld töökoja juures
5. aprillil kell 14.00 Ulilas kaalaukoja juures
6. aprillil kell 9.00 OÜ Puhja Ettevõtte hoovi peal
6. aprillil kell 14.00 Sangla Turvas AS töökoja juures

Heino Tappo, tehnoulevaataja
tel. 7366 237
mob. 5381 2351

Austatud Puhja valla rahvas!

Kevadel 2004 toimuvate Puhja valla heakorra- ja keskkonnateemaliste ürituste raames on kavas korjata eraldi konteineritesse vanapaberit (täpsem info ajalehe aprillinumbris). Siit palve – palun koguge märtsis ja aprillis vanapaberit, et see siis aprillis toimetada taastootmisse. Säästva eluviisiga võivad kõik!

Puhja valla keskkonnanädala korraldamistoimikond

Kirikuelu teated

20. märtsil kell 13. tuleb Puhja kiriklasse siitkandi rahvaga kohtuma tuntud vabadusvõitleja ja riigikogulane Enn Tarto. Rahvusliku leinapäeva eel meenutab ta 25. märtsi küüditamist ja selle seost usuga.

Elukestev täiendõpe jätkub ka religiooni vallas. Aeg on registreeruda kevadtalvisele leerikursusele. Telefonid: 7451 561 ja 5556 3876.

Seltsimaja annab teada

Reedel, 12. märtsil kell 21. 00
Õhtu "HOVERY COVERY" ja ESTINIGA.
Osamaks a`100.- krooni. Vajalik etteteatamine
seltsimajja (tel. 7451344) või "Piilu" baari.

Laupäeval, 13. märtsil kell 19 00
DISCO D.J. Ivo Jäger
Pääse: 15.- krooni

Pühapäeval, 14. märtsil kell 12. 00
Konguta Rahvamajas
"MEMME – TAADI LUSTIPIDU".
Osaleb seltsimaja tantsurühm "Sügisõied".

Reedel, 19. märtsil kell 20. 00
KINO: Põnevusfilm
"Kill – Bill – pruudi kättemaks"
1 tund 30 min. Pääse: 20.- krooni.

Laupäeval, 20. märtsil kell 18. 00
Rannu Rahvamajas laululaat
"RANNU KULDNOKK"
Osalevad seltsimaja lauljad.

Reedel, 26. märtsil kell 20. 00
KINO: Seiklusfilm
"Kapten ja komandör. Retk maailma äärel"
2 tundi Pääse: 20.- krooni.

Kolmapäeval, 31. märtsil kell 19. 00
Marko Matvere ja Jaan Tätte
Lugulaulude õhtu "LAULUD SÕPRADELE"
Pääse: täiskasvanutele 60.-,
lastele ja pensionäridele 50.- krooni.
Palume piletid välja osta hiljemalt 26 märtsiks.

Reedel, 02. aprillil kell 15. 00
PENSIONÄRIDE PIDU
Teekõrvase võtame ise kaasa.

Valla buss toob peole: Möisanurmest 14. 00,
Ulilast 14. 15, Uulast 14. 20; Järvakülalt 14. 30. Tasuta.

Kaja Udso

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS 61301
TARTUMAA TEL. 451 241
TOIMETAJA GERLI RATAS TEL./FAKS 351 268;
E-POST: GERLI.RATAS@MAIL.EE
TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS
TRÜKIARV: 1050